

”Järnväg, brännvin, arbetare och fabrikörer - Utsikt från ett torg”

Uppsala Industriminnesförenings teaterspel på Vaksala torg den 17-23 september i år kan inte sägas vara ett traditionellt arbetarspel. Snarare har vi arrangerat ett medborgarspel. Det hindrar inte att arbetarnas kamp mot eländiga förhållanden och arbetarorganisationens betydelse finns med. Där finns ohälsa i arbetet, giriga grosshandlare och brännvinets förbannelse. Men också glädje över framgångar som växande industriföretag bars upp av. Cykelindustrin med nya omvälvande produkter, Henrik Gahns Aseptin, Åttiksfabrikens senapsrecept, den livsviktiga mjölken och den världssuccé på idrottsarenorna som fabrikör Stig Löfqvists sportkor innebar, det berättas om. I spelet hyllas också en av Uppsalas många cykelhjältar, Harry Stenqvist, som dramatiskt tog OS-guld i Antwerpen 1920.

Allt startade med fattiga arbetssökande från landet och påhittiga fabrikörer som drog nytta av järnvägens lokalisering till Uppsala istället för till Örsundsbro. Och så kom det gyllene brännvinets enorma vinster som gav överflöd och investeringsmöjligheter för de besuttna men även medel till stadens ekonomi.

Katarina Ehnmark som skrivit och regisserat spelet har byggt mycket på Roland Agius bok om industristaden Uppsala. Spelet är ett viktigt avstamp för föreningens fortsättning på ett snart tioårigt verk. Genom att kombinera flera olika uttrycksformer vill vi stärka minnet av människor och företag från den drygt hundraåriga industriepoken i stadens historia. De åtta invävda dansscenerna i spelet är exempel på detta. Spelet stöddes av Uppsala kommun, av företaget, av ABF och andra föreningar.

År 1898 genomfördes en av de största, relativt sett, förstamajdemonstrationerna i Uppsala. Ett stort antal strejkande bageriarbetare gick i spetsen för tåget från Vaksala torg till Odinslund. I spelet talar den legendariske Anders Sjöstedt, förste ordförande i Svenska Bageriarbetareförbundet, till arbetarna och säger "att vi vilja själva få bestämma var vi skola ligga och var vi skola äta".

"Till Odinslund!" löd ropet i scenen om bageriarbetarstrejken och demonstrationen Första maj 1898.

Bagarefotona togs av Mats Jansson och fotona nedan av Lennart Göransson.

Klädskapare Viola Germain t v äser generalrepet och klädseln. Kajorna är uppflugna och betraktar skeendet vid krogdisken.

Daniel Söderlind och Daniel Frisk i rollerna som stadens allseende kajor fascinerades över industrins framväxt. "Ser du den gyllene staden?" kraxade de. "Ser du den?"

Koreograf Lisa Karm repar en dansscen på en Hermes. Mira Dansproduktioner och unga elever från Uppsala Dansakademi medverkade.

Ovan pågår installation av entréväggen och en grind som hör till utställningen "Industristaden Uppsala" från år 2000. Trettiofem frivilligarbetare delade på byggande, försäljning, vaktpass och transporter. Antalet aktörer och dansare i vårt största arrangemang hittills var ett fyrtiotal.